

SITOWISE

Maisemaselvitys

**Akkumateriaalien kierrätys,
Harjavalta ja Pori**

LIITE 3

Sisällysluettelo

3. Johdanto

4. Harjavalta

5. Tiivis maiseman ja sen kehittymisen kuvaus
6. Historiallisia karttoja
7. Kaavan tavoitteet ja maisemalliset arvokohteet kartalla
8. Arvokohteiden kuvaukset
9. Valokuvia alueelta
10. Näkymäalueanalyysi
11. Näkymäalueet tarkemmalla vaikutusalueella
12. 3D-mallinnuksia alueelta
13. Havainnekuvat
14. Havainnekuvat
15. Havainnekuvat
16. Havainnekuvat
17. Havainnekuvat
18. Maisema-analyysi
19. Vaikutukset ja vaikutusten lievennyskeinot

20. Pori

21. Tiivis maiseman ja sen kehittymisen kuvaus
22. Historiallisia karttoja
23. Kaavan tavoitteet ja maisemalliset arvokohteet kartalla
24. Arvokohteiden kuvaukset
25. Valokuvia alueelta
26. Näkymäalueanalyysi
27. Näkymäalueet tarkemmalla vaikutusalueella
28. Havainnekuvat
29. Havainnekuvat
30. Havainnekuvat
31. Havainnekuvat
32. Maisema-analyysi
33. Vaikutukset ja vaikutusten lievennyskeinot

34. Periaatepoikkileikkaus maisemavaikutuksista ja lievennyskeinoista

Johdanto

Fortum Battery Recycling Oy suunnittelee akkumateriaalien kierrätyslaitoksen rakentamista vaihtoehtoisesti joko Harjavallan Suurteollisuuspuiston läheisyyteen tai Porin kaupungin Mäntyluodon KIRRINSANNAN teollisuusalueelle. Harjavallan hankealue sijoittuu Harjavallan keskustan luoteispuolelle noin kahden kilometrin päähän keskustasta ja Porin hankealue noin 13 kilometriä luoteeseen Porin keskustasta.

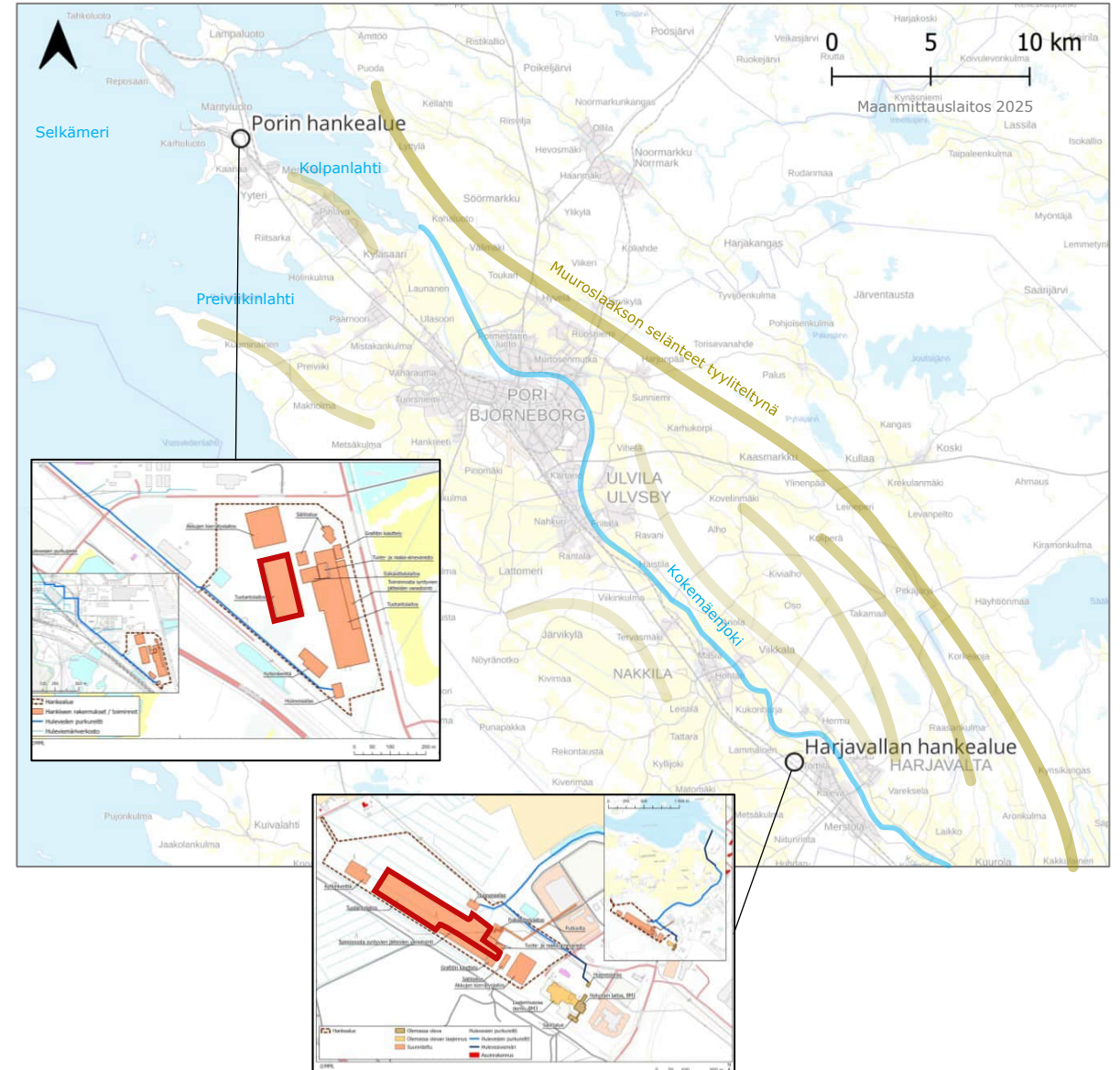
Hankealueelle rakennetaan useita eri rakennuksia, joihin laitoksen käsittelytoiminnot sijoittuvat. Hankealueen korkein rakennus on noin 32 metriä korkea (kyseiset rakennukset *korostettu viereisissä hankealuetta kuvaavissa kuvissa punaisella reunaviivalla*). Esitetty suunnitelma on alustava.

Harjavallan hankealueen suunniteltu pinta-ala on 18,1 hehtaaria ja se sijoittuu Harjavallan Suurteollisuuspuiston läheisyyteen. Nykytilassaan alue on metsäistä, osin hakattua ja soista aluetta.

Laajemmin maisemaa leimaa myös maisemamaakuntakuvauksen (Ympäristöministeriö 1993) mukaan Kokemaenjokilaakson alavuus ja sen viljelyalueet. Murroslaakson selänteet kohoavat melko kaukana hankealueesta, mutta metsäiset alueet rytmittävät osin alavaa agraarimaisemaa. Kuvauksessa mainittu "viljelyalueiden reunamille keskittynyt asutus" tarkoittaa hankealueen läheisyydessä asutusta jokivarressa ja Harjavallan keskustassa sekä sen ympäristössä.

Porin hankealueen suunniteltu pinta-ala on noin 20 hehtaaria ja se sijoittuu Porin kaupungin Mäntyluodon KIRRINSANNAN teollisuusalueelle. Hankealue on pääosin rakentamatonta lentotuhkalla muodostettua kenttäaluetta, joka on pääosin kasvittunut taimikoituneita ja luhtaisia alueita.

Laajemmin maisema on maisemamaakuntakuvauksen (Ympäristöministeriö 1993) mukaan suhteellisen vaihtelevaa; alavaa, mutta pienipiirteistä. Rannalla on pitkiä ruovikkoisia lahtia. Asutus on yleisesti niukkaa, Yterin läheisyydessä vahva rakennettu historia on merkittävä piirre vahvojen satamatoimintojen rinnalla.

Harjavalta

Tiivis maiseman ja sen kehittymisen kuvaus

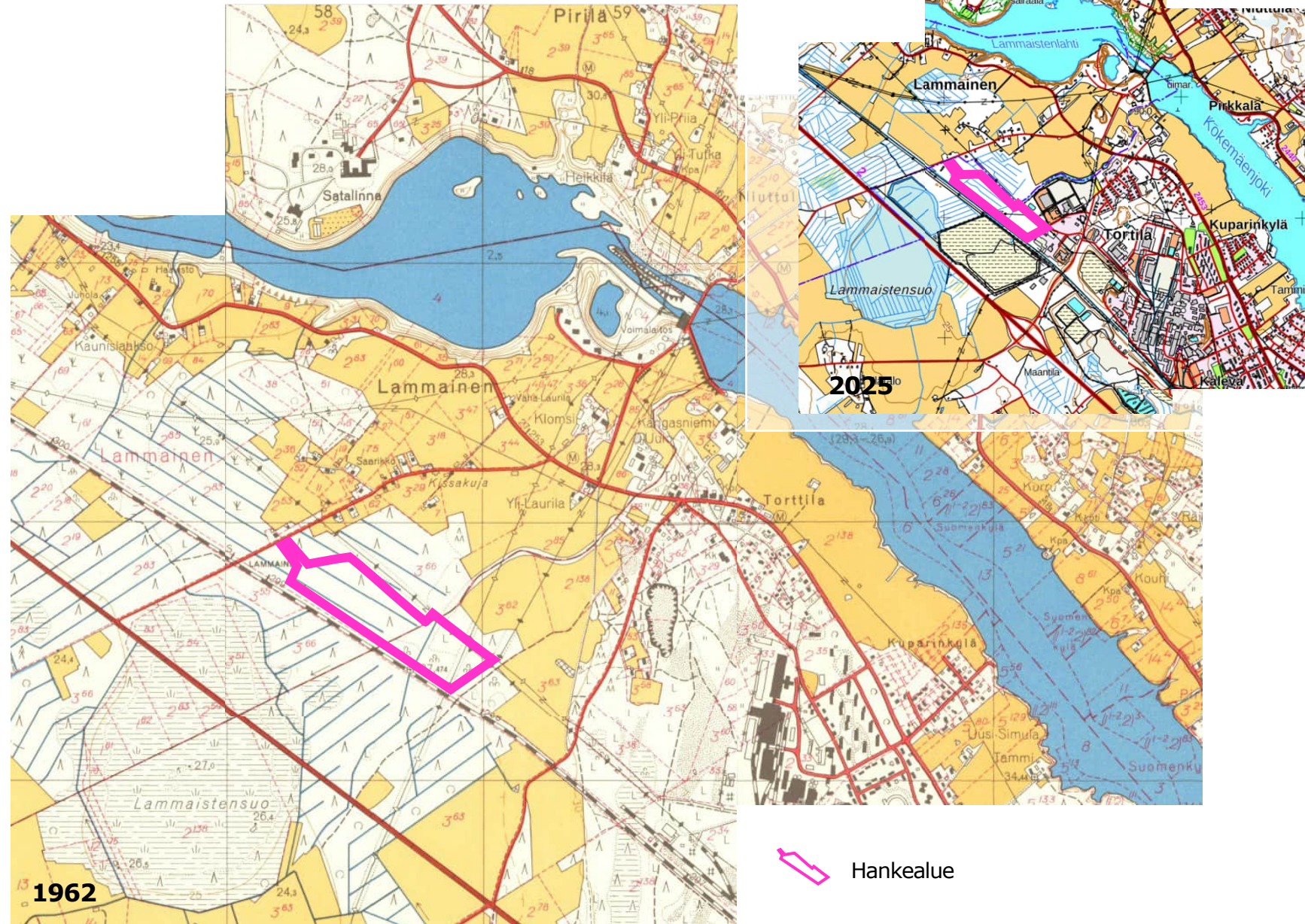
Peruskartta vuodelta 1962 osoittaa hankealueen sijoittuvan hyvin alavalle, jo vuosikymmeniä sitten ojitetulle metsäosalle. Alue on kasvanut havupuuvaltaista puustoa. Vielä 1942 näkyvän kartan lampi ja siitä laskeva uoma Kokemäenjokeen on menetetty ojituksen myötä. Yhä nykyäänkin yhteyden kuitenkin erottaa maastossa.

Harjavallan keskusta- ja taajama-alue on vuosikymmenten saatossa levittäytynyt pohjoista kohti Kokemäenjokea myötäillen. Teollisuus- tai niin kutsuttu tuotantomaisema on leimannut vahvasti kasvusuuntaa.

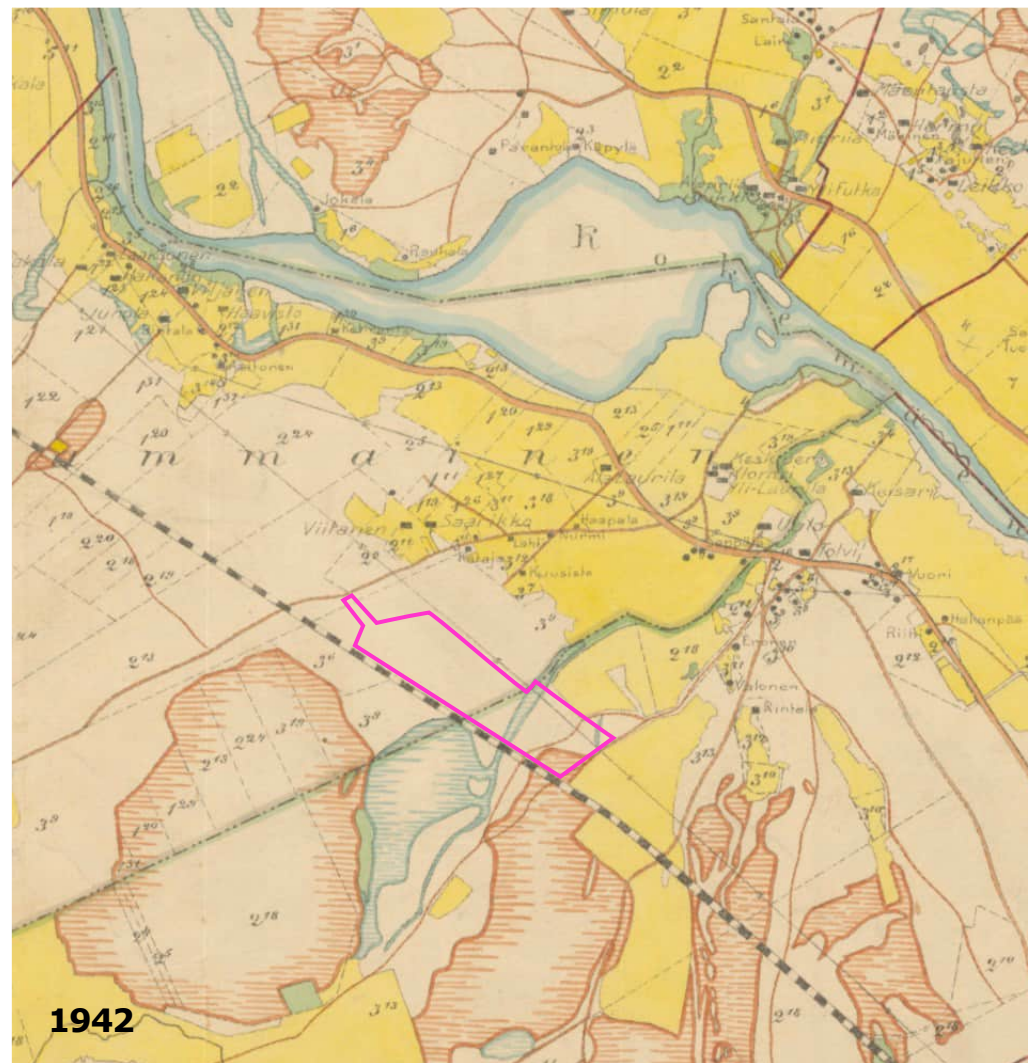
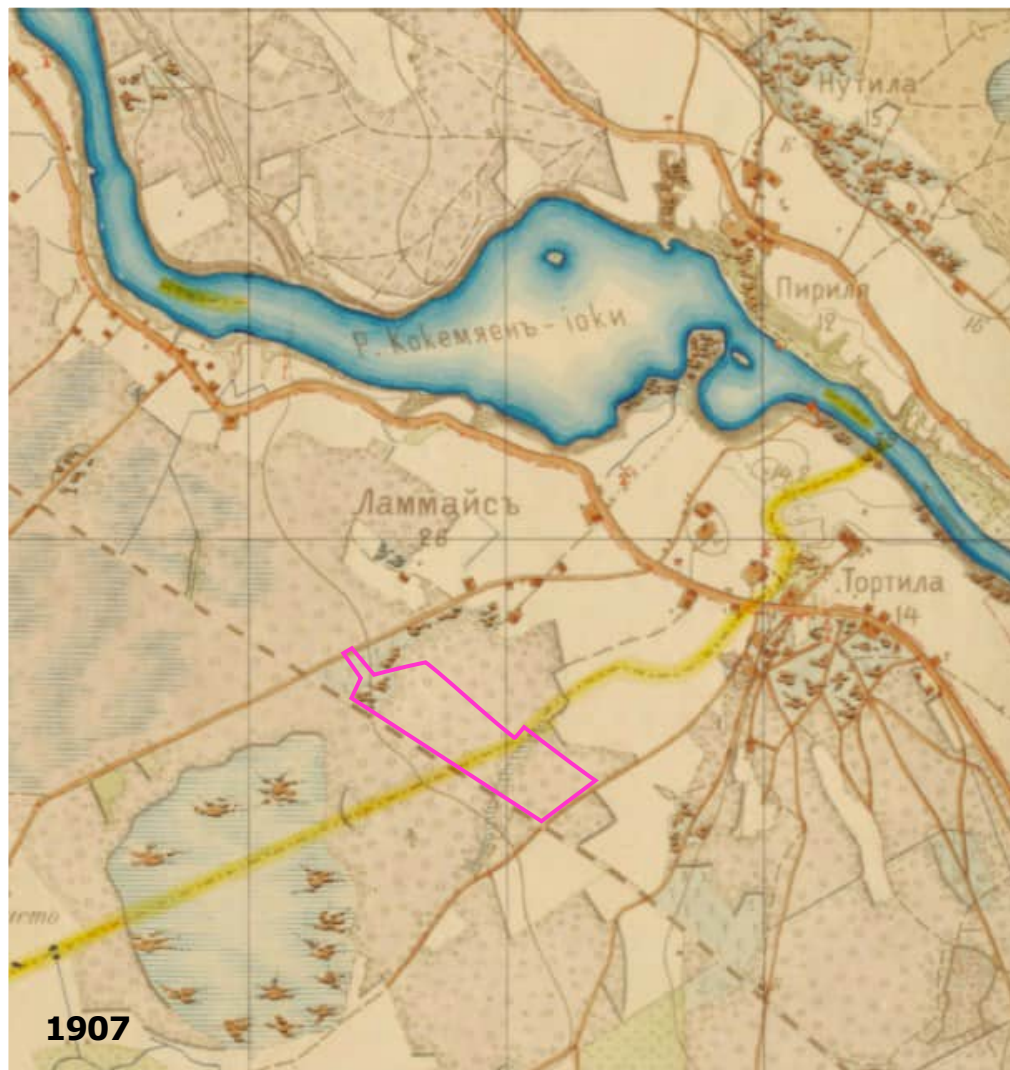
Nykyinen hankealueen luoteisosan valtakunnallisesti arvokkaaksi määritelty maisema-alue on avoimena maisematilana suhteellisen nuori. Vielä vuonna 1962 avoimet viljelymaisemat ovat myötäilleet melko selkeästi Kokemäenjoen rantaa ja Harjavallantietä. Lammaisten peltoalueet ovat laajentuneet länteen ja lounaaseen vasta viime vuosikymmeninä.

Laajasti maisemarakenne on seudulla melko hyvin säilynyt karttatarkastelun perusteella. Tarkasteltavan hankealueen läheisyydessä oleellisia muutoksia ovat alueen puristuminen vahvemmin viljelyn ja tuotantoalueiden väliin.

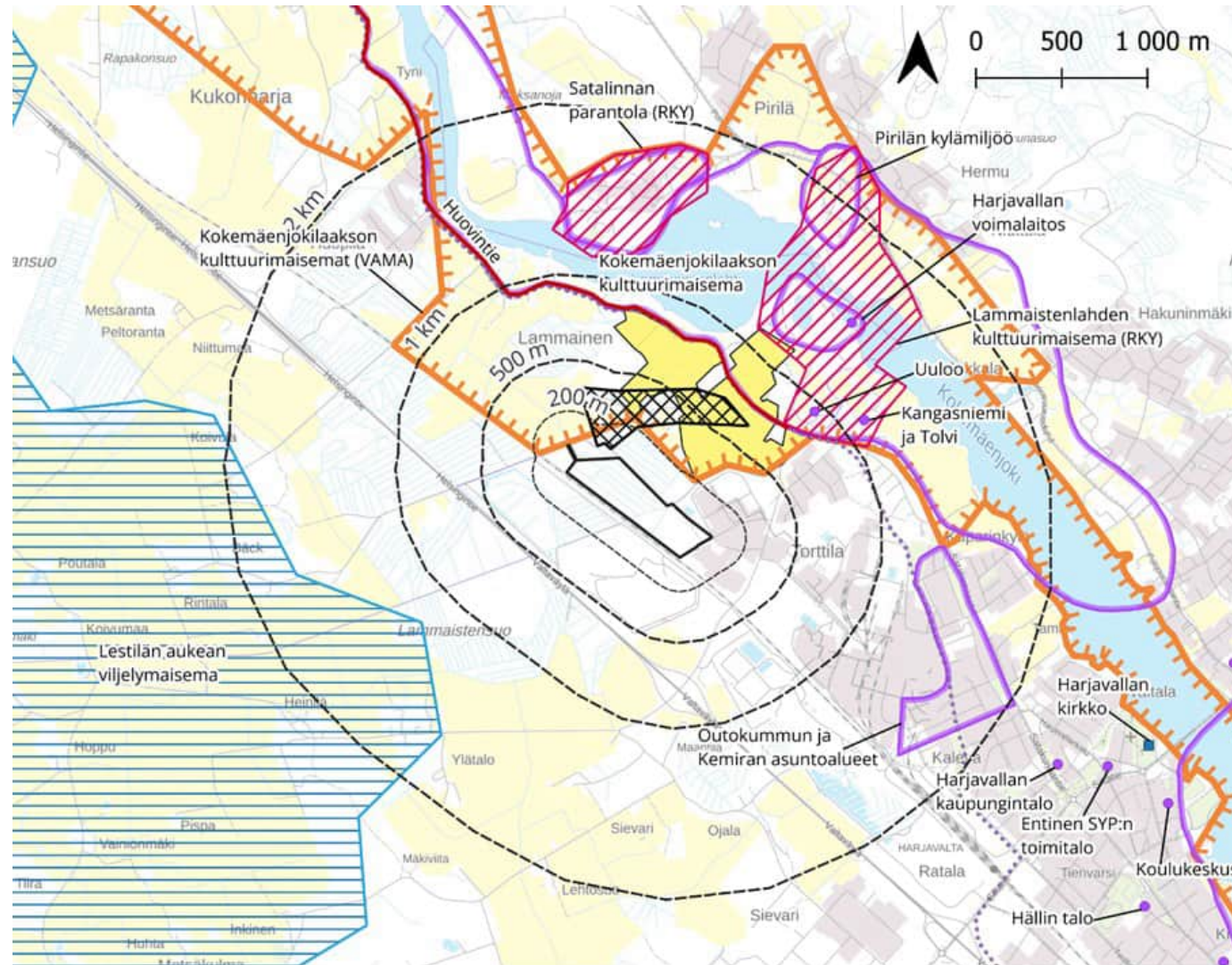
Alueelta ei ole saatavilla historiallisia ilmakuvia julkisissa palveluissa.

Historiallisia karttoja

Maisemalliset arvokohteet kartalla

- Hankealue
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, alue
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, viiva
- Historiallinen tie
- Suojeltu rakennus (Museovirasto)
- Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö (Nakkilan yleiskaava)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maisemallisesti arvokas peltoalue (Nakkilan yleiskaava)

Muinaisjäännöksiä ja muita arkeologisia kohteita ei ole alueella. Hankkeessa alueelta on laadittu arkeologinen inventointi 08/2025.

Arvokohteiden kuvaukset

Alueen nimi (arvo)/ lähin etäisyys hankealueesta	Kuvaus
Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat (Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, VAMA2021) 0 m	Hankealuetta sivuava maisema-alue kuvastaa satakuntalaista ja länsipirkanmaalaista maaseutumaisemaa, jossa asutus- ja elinkeinohistoria yhdistyvät maankohoamisrannikon luonnonhistoriaan. Alueen tärkeimpiä maisemallisia elementtejä ovat jokilaakson laajat peltoaukeat, mutkitteleva ja luonteeltaan vaihteleva jokiuoma, kulttuuriympäristön arvokohteet sekä kasvillisuudeltaan monipuoliset kosteikkoalueet. 30577 hehtaarin maisema-aluetta voidaan pitää koko satakuntalaisen maatalousmaiseman selkärankana.
Kokemäenjoen kulttuurimaisema välillä Lammainen- Pirilä-Pirkkala-Torttila (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 750 m	Maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rajausta poikkeaa hieman valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajauksesta (kuvattu yllä, karttaesitys edellisellä sivulla). YVA-menettelyn ja tämän hankkeen näkökulmasta tarkastelussa tehdään laajimman rajauksen perusteella.
Lammaistenlahden kulttuurimaisema ml. Huovintie, Pirilän kylä, Satalinnan parantola (Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, RKY) n. 800m	Lammaistenlahden arvokas kulttuurimaisema muodostuu Kokemäenjoen kapeikossa sijaitsevan kosken pohjoisrannalla olevan Pirilän kylän vanhasta asutuksesta, eteläpuolella olevista Huovintiestä, Torttilan ja Lammaisten kylän talonpoikaistaloista sekä kosken kahlinneesta voimalaitoksesta.
Pirilän kylämiljö ja Harjavallan voimalaitos (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 1 800 m	Lammaistenlahti oli keskiajalla merkittävä markkinapaikka, jonka kautta Huovintie on kulkenut Kokemäeltä Ulvilaan. Pirilän kylällä on keskiaikaiset juuret. Vanhalla keuhkoparantolalla on vahva side ympäröivään maisemaan. Pirilän kylämiljö ja Harjavallan voimalaitos on osoitettu erillisinä RKY-aluetta tarkentavina tarkempina merkintöinä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2. 1930-luvun voimalaitoksen pudotuskorkeus on 26,5 metriä. Voimalaitos liittyy nykymaisemissa lehtomaisiin rantatörmiiin ja edelleen Paratiisin luontopolun kävelyreitteihin lehtomaisine rantatörmineen. Voimalaitoksen asuntoalue sijaitsee puistokujanteen päässä kosken etelärannalla.
Satalinnan parantola (Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, RKY) n. 1 300 m	Huovintie on keskiajan huomattaviin kuulunut tie, joka yhdisti Kokemäenjoen suun kauppa- ja asutusalueen sisempään Euran-Säkylän-Köyliön asutusalueeseen ja Varsinais-Suomen jokiasutuksen latvoihin. Tien vesistöä ja harjujaksoa seuraava linjaus edustaa vanhinta, jo esihistorialliselta ajalta periytyvää linjausta.
Maisemallisesti arvokas peltoalue (Nakkilan yleiskaava) n. 200 m	Satalinna on 1920-luvun keuhkotautiparantolakokonaisuus Kokemäenjoen rannalla. Honkametsässä sijaitseva sairaala kuuluu maamme korkeatasoisen parantola-arkkitehtuurin joukkoon.
Paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö (Nakkilan yleiskaava) n. 50 m	Kissakuja I:n varren vanha asutus ja Bäckin tilalta aukeava peltomaisema (perinnemaiseman piirteitä) Lammaisissa on osoitettu yleiskaavassa paikallisesti arvokkaana. Osoitetun alueen rakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin, mutta suoraa yhteyttä ympäröivään maisemakuvaa ei ole mainittu.

Valokuvia alueelta

Satalinnan törmän rannat ovat vaikeapääsysisiä, minkä vuoksi maisemassa korostuu pienemmät ja lähempänä olevat piirteet.

Pirkkalan uimarannan maisemissa hahmottuu jo vahvoja tuotantomaiseman piirteitä.

Näkymäalueanalyysi

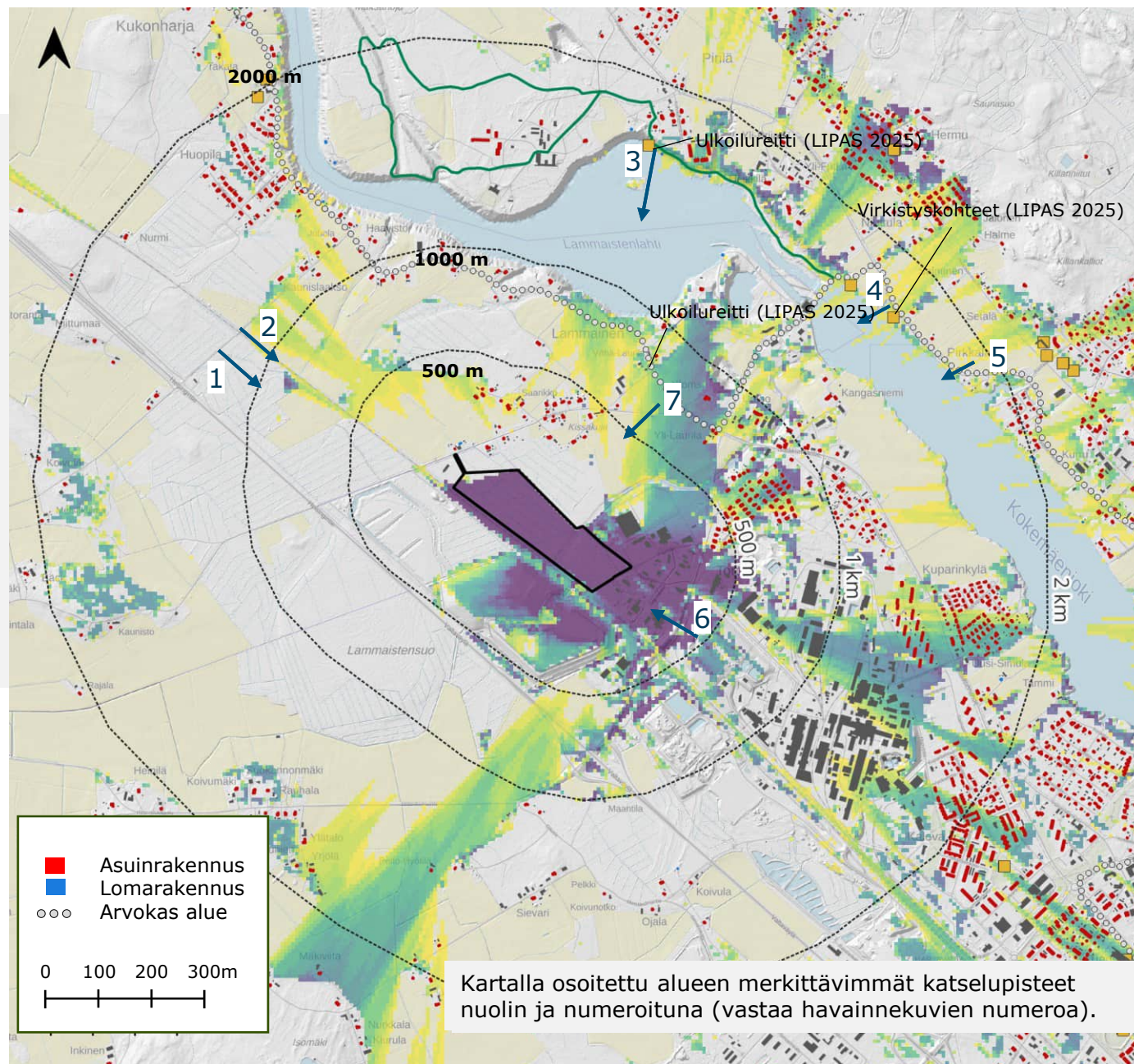
Alueelta laadittu näkymäalueanalyysi osoittaa kierrätyslaitoksen teoreettisen näkymisen ympäristössään. Näkymää peittävät maastonmuodot, puusto (Corine) tai BASF Harjavallan akkumateriaalien tuotantolaitoksen laitosrakennukset. Muita mahdollisia näkymäesteitä ei ole huomioitu mallinnuksessa.

Näkymäalueanalyysi osoittaa liukuvärillä, kuinka paljon kierrätyslaitos näkyy kuhunkin katselupisteeseen (1,5 m korkeudelle) nykytilassa. Analyysissa mallinnettiin kolmiulotteisesti alustavan suunnitelman mukaiset kierrätyslaitoksen laitosrakennukset – ml. nykyisen rakennuksen laajennus.

Näkymäalueanalyysi ei ota huomioon katseltavan kohteen kokoa suhteessa etäisyyteen. Lähdetiedoista riippuen kohde katsotaan näkökenttää hallitsevaksi, kun sen korkeus on vähintään yksi kolmasosa katselupisteen ja kohteen välisestä etäisyydestä (Gehl, 2010) tai kun etäisyys on 9–12 kertaa kohteen korkeus (Weckman, 2003) Usein maisemallisten vaikutusten tarkastelualueena pidetään vastaavissa hankkeissa noin 2–5 kilometriä. Lähdemateriaaleihin perustuen dominoivia vaikutuksia syntyisi 120–468 metrin etäisyyteen saakka.

Näkymäalueanalyysin osoittaa tarkastelualueelta melko laajojakin alueita, joille kierrätyslaitos voisi teoreettisesti näkyä. Huomionarvoista on, että laajimmat alueista sijoittuvat pääsääntöisesti olemassa oleville teollisuus- ja peltoalueille – eli alueille, joissa ei vietä vapaa aikaa tai jotka olisivat muutokselle lähtökohtaisesti erityisen herkkiä. Pellon reunassa kulkevat tiet ovat kuitenkin oleellisia näkymäalueita.

Herkkyyttä korostaa kuitenkin tarkastelualueen peltoalueiden valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen maisemallinen arvo. Yleisesti 30577 hehtaarin laajuudessa Kokemäenjoen kulttuurimaisemassa pelto-osuuksien suhteellisen pienialaiseksi jäävää näkymämuutosta voidaan kuitenkin pitää maisemallisesti merkittävyydeltään hyvin vähäisenä.

Näkymäalueet vaikutusalueella

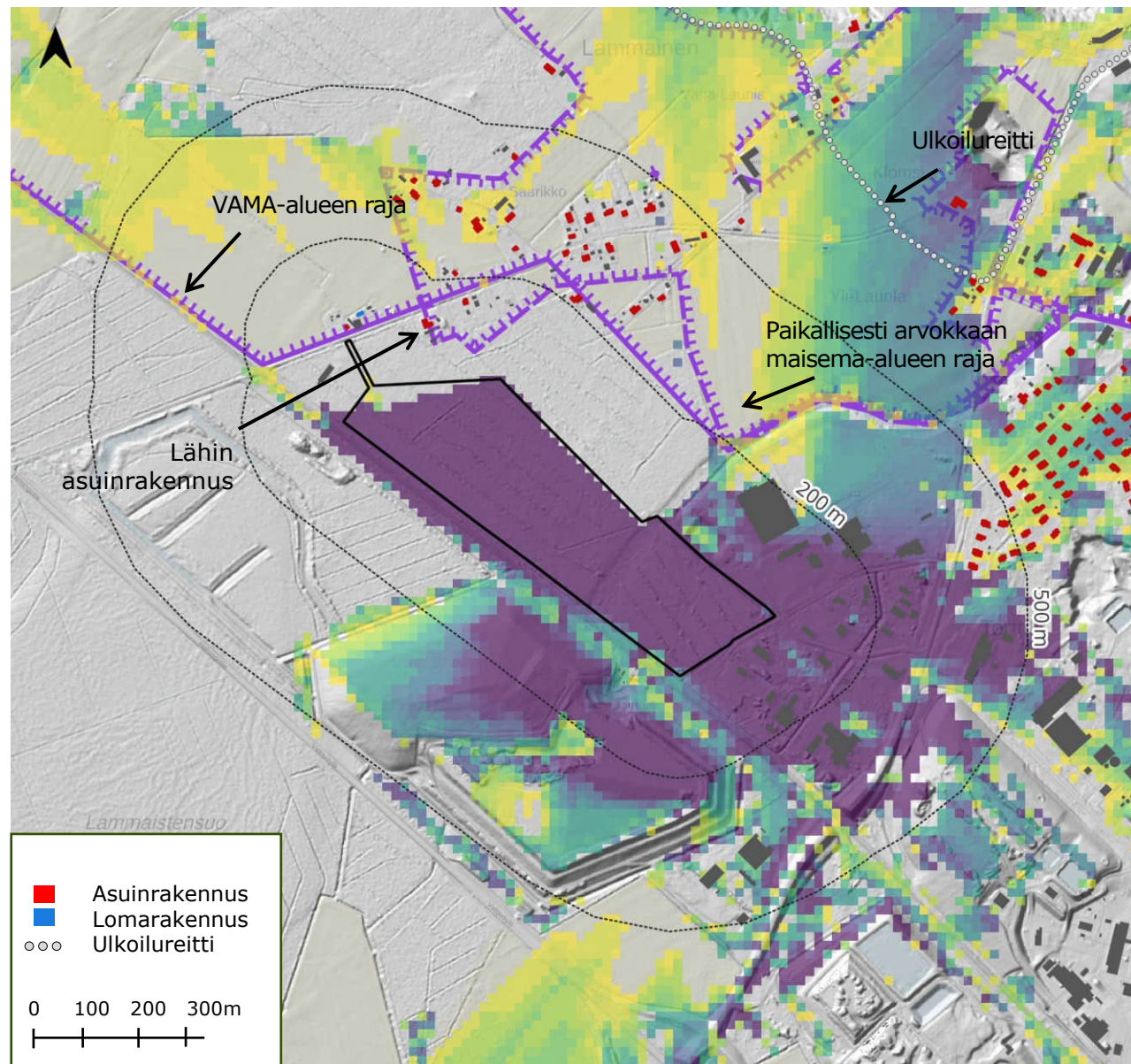
Näkymäalueanalyysin perusteella hankealueen merkittävimmällä vaikutusalueella ei sijaitse juurikaan asuinrakennuksia tai muita herkkiä tai merkittäviä kohteita, joille näkymät muuttuisivat huomattavasti. Lähimpien asuinrakennusten pihapiirissä kierrätyslaitoksesta voi näkyä mallin mukaan hyvin pieniä rajattua osia.

Lähin asuinrakennus sijaitsee 128 metrin etäisyydellä lähimmästä alustavan suunnitelman mukaisesta laitosrakennuksesta. Kyseiselle rakennukselle tai sen pihapiiriin kierrätyslaitos ei näkymäalueanalyysin mukaan näkyisi. Kohdalle on osoitettu vireillä olevassa kaavatyössä (luonnosvaihe 16.2.2026) pelastustie suojaviheralueelle (EV). Koska näkymäalueanalyysissa on huomioitu puusto nykytilaisena, voi tulos muuttua tämän tiensuuntaisen hyvin kapean näkymäakselin osalta. Lisäksi alueella on myös suunnitteilla olevia rakennuksia noin 200 metrin etäisyydellä.

Näkymäalueanalyysin mukaan kierrätyslaitoksen voisi nähdä suoremmin noin 600 metrin etäisyydessä asuvien pihapiiristä. Myös näkymäalueen virkistysreiteille (Lipas, 2025) etäisyyttä on lähimmillään noin 700 metriä. Jokaisenoikeuden turvin tapahtuva virkistäytyminen ohjautunee maisemallisesti suljettuihin metsiin tai jokivarteen, jonne näkymiä ei muodostu.

Huomionarvoista on, että erityisesti tiiviimmällä taajama-alueella olemassa olevat rakennukset peittäisivät tosiasiassa näkymäalueanalyysin esiin nostamat näkymät. Lisäksi, jos kierrätyslaitos näkyisi kaupunkialueella, rinnastuisi se muuhun olevaan rakennuskantaan. Muutos ei tällöin olisi erityisen suuri.

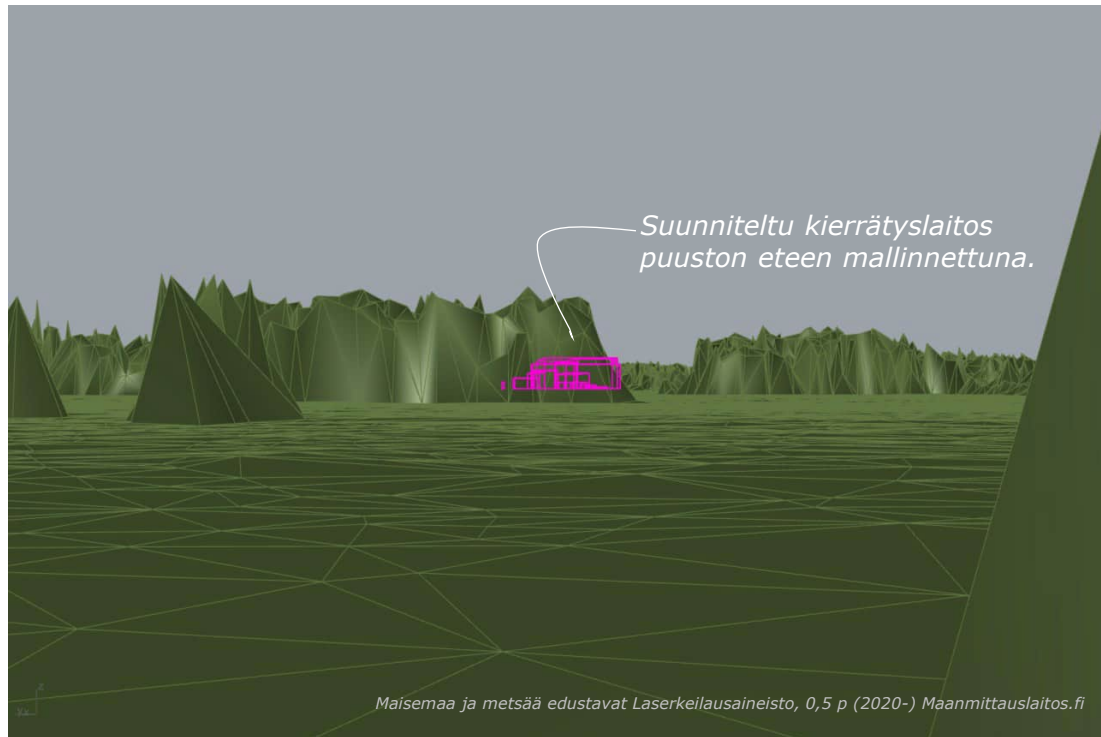
Viereisellä kartalla on osoitettu yleistetysti Kokemäenjokilaakson arvoalue (*valtakunnallinen ja maakunnallinen*), sekä sille sijoittuva pienialaisempi eri tasoisten arvojen keskittymä (*pääosin paikallinen arvo, liittyen kartan koillisosassa RKY-alueeseen*). Näkymiä näille alueille syntyisi näkymäalueanalyysin mukaan. Oleellisia ovat erityisesti näkymät arvoalueilla sijaitseville reiteille.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 1 ja 2

Näkymäalueanalyysin (s.10) perusteella Koivarontieltä (osoitenumerot 56 ja 31) voisi nähdä kierrätyslaitoksen osittain. Asutuksen lisäksi näkymäpisteillä on arvoa yleisen alueella kulun ja valtakunnallisesti arvokkaan Kokemäenjokilaakson kulttuurimaiseman osalta (VAMA).

Tarkemmassa 3D-mallinnukseen perustuvassa tarkastelussa todettiin, että näkymiä ei synny tai kierrätyslaitos näkyisi niin vähän, että maisemallista muutosta ei käytännössä tapahdu. Tästä syystä kyseisistä pisteistä ei laadittu tarkempia havainnekuvia. Asia esitetään mallinnuksena alla olevissa kuvissa.

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 1, **Koivarontie 56:**

Suunniteltu kierrätyslaitos ei näy tai siitä voi näkyä vain erittäin pieniä osia nykyisen puuston säilyessä ennallaan.

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 2, **Koivarontie 32:**

Suunniteltu kierrätyslaitos ei näy tai siitä voi näkyä vain erittäin pieniä osia nykyisen puuston säilyessä ennallaan.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 3

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 3, **Satalinna Kolvaantörmän uimarannan ylärinne:**

Näkymäalueanalyysi osoittaa, että kierrätyslaitos voi erottua Kokemäenjoen itäpuolen virkistysreiteille. Mallinnuksella tarkastettiin, että suunnitellun kierrätyslaitoksen katon voi hahmottaa puustoisen siluetin takana. Maisemassa tapahtuu siis paikoittain vähäisiä muutoksia rannalla ja sen reitillä. Näkymämuutos on niin pieni, että oheisessa havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteitä 4

Maisemaa ja metsää edustava Laserkeilausaineisto, 0,5 p (2020-) maanmittauslaitos.fi

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 4, **Pirkkalan uimaranta, Pohjoisrannantie**:

Kokemäenjoen itäpuolen virkistysreiteiltä kierrätyslaitos ei kuitenkaan ole aina erotettavissa. Paikoin kierrätyslaitos jää täysin puustoisien siluettien taakse. Maisemassa ei siis tapahdu muutoksia kattaaltaan rannalla ja sen reitillä. Havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 5

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 5, **Pirkkalan kolve, Pohjoisrannantie**:

Kokemäenjoen itäpuolen virkistysreiteiltä kierrätyslaitos ei kuitenkaan ole aina erotettavissa. Paikoin kierrätyslaitos jää täysin puustoisien siluettien taakse. Maisemassa ei siis tapahdu muutoksia kauttaaltaan rannalla ja sen reitillä. Havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

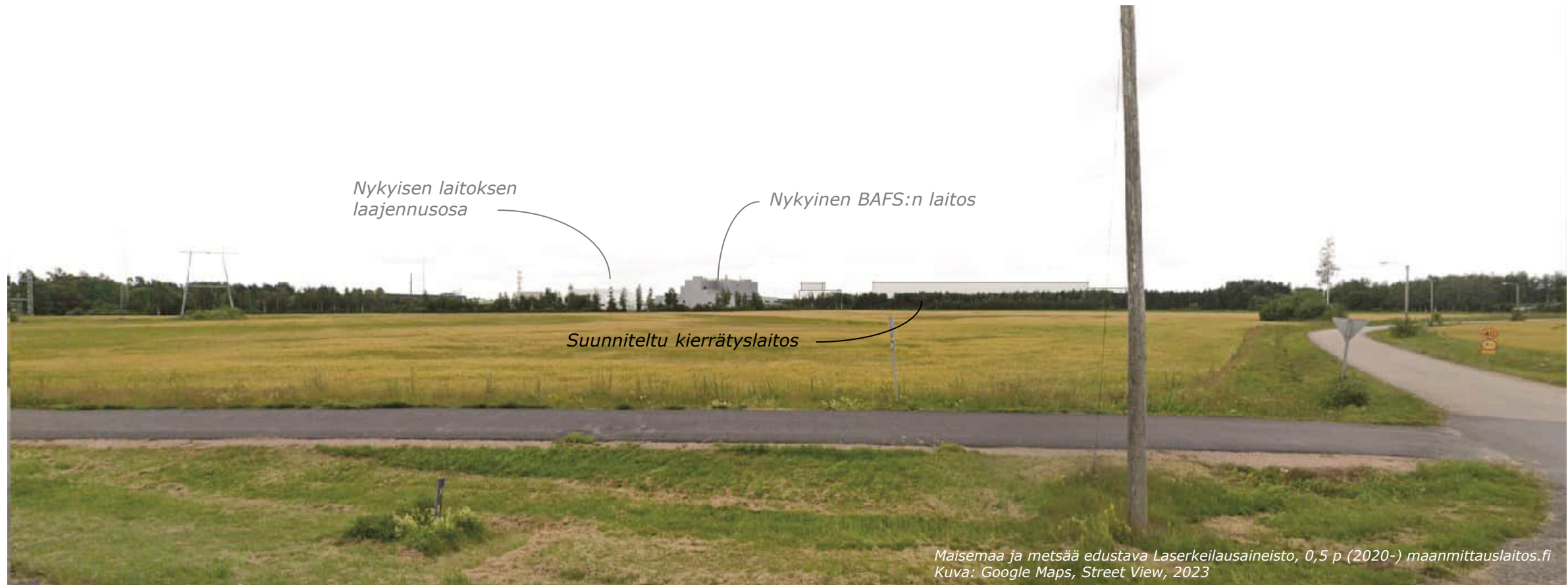
Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 6

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 6, **Torttilantin ja Akkukadun risteys**:

Kierrätyslaitos on luonnollisesti erittäin hyvin havaittavissa hankealueen läheisyydessä.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteestä 7

Sivulla 10 esitetyn kartan katselupiste 7, **Harjavallantien ja Kissakuja I risteys**:

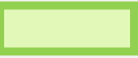
Maisemallisesti arvokkaalta peltoalueelta (VAMA, Nakkilan yleiskaava) ja sen pohjoispuolen virkistysreitiltä kierrätyslaitos on paikoin hyvin havaittavissa. Maisemassa erottuu jo olemassa olevia teollisia rakennuksia, mutta kierrätyslaitoksen rakennusmassat kasvattavat nykyistä tuotantomaiseman roolia. Vaikka rakennukset ovat hyvin erotettavissa, kiertää katse alueella myös luontevasti jatkossakin, eikä muutos horisontin siluettissa ole maisemakuvassa erityisen dominoiva.

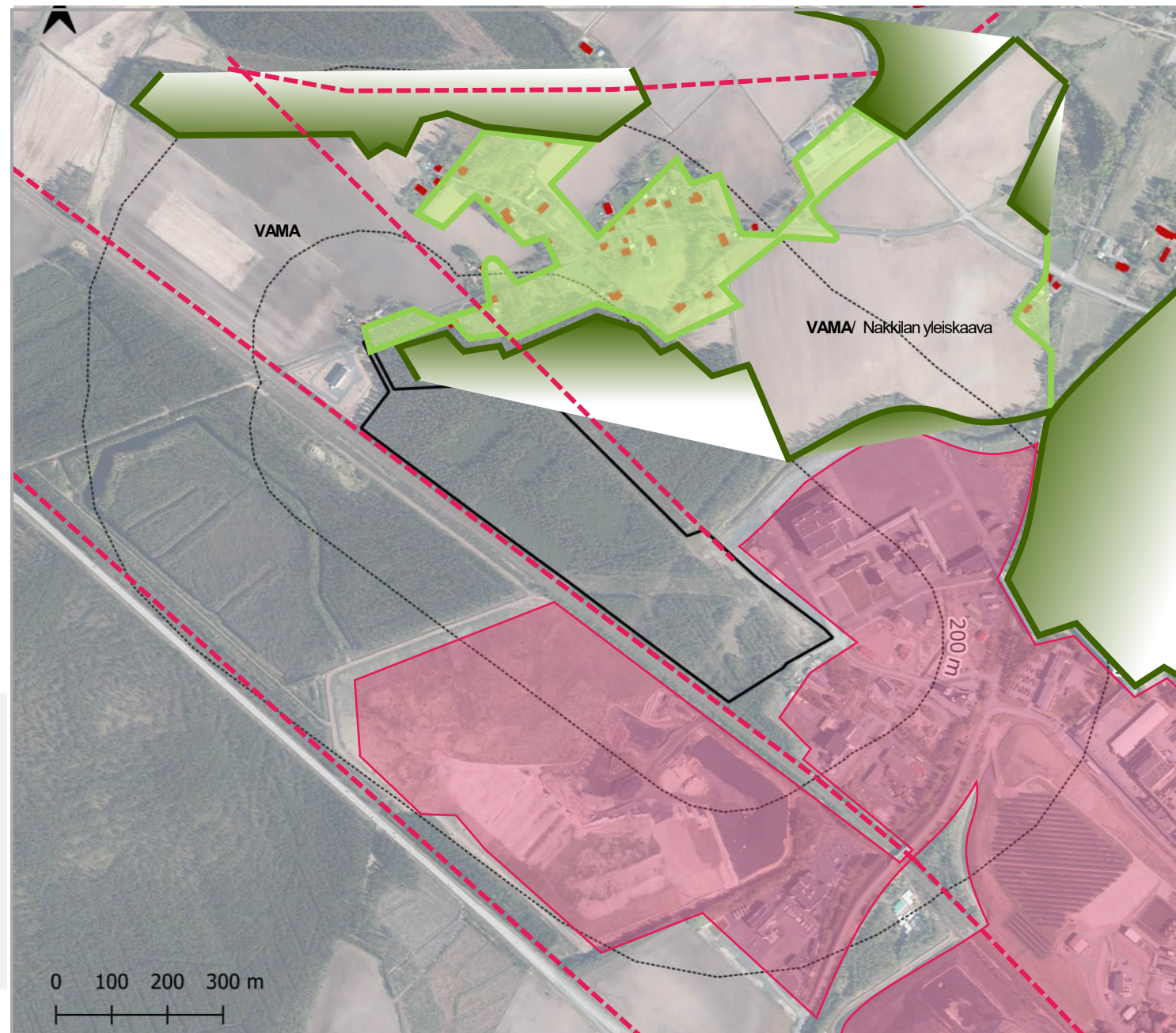
Nykytilanne

Karttaesitys osoittaa alueella sijaitsevan asutuksen jäävän pääosin puuston taakse, eikä maisemakuvalliset muutokset koske näin ollen asutuksen pihapiirejä. Hankealueen ympärille jää puustoa runsaasti, säilyttäen maisemakuvan valtaosin metsäisenä. Merkittävimällä vaikutusalueella asuinrakennukset pihoineen muodostavat itsessään puoliavoimen maisematilan, jossa pihan puusto suojaa pihoja ja rakennuksia näkymiltä.

Hankealueen ympäristössä on useita sellaisia rakennettuja ympäristöjä, joita pidetään perinteisesti maisemavauriona tai -haittana. Tarkastelualueella näitä ovat voimajohtoreitit, teollisuus- ja tuotantoalueet, junarata ja valtatie. Kyseiset maiseman elementit muodostavat maisemaan kiintopisteitä ja katkoksia, leimaavat maiseman piirteitä tai luovat kontrastia arvokkaaksi määritellylle maisemakokonaisuudelle.

Tarkemmalla tarkastelualueella ei ole virkistyskohteita tai osoitettuja virkistysreittejä, eikä huomionarvoisia luonnonmuodostumia tai muita herkkiä tai vetovoimaisia elementtejä.

Hankealue	
Asuinrakennus	
Näkymää suojaava puusto	
Puoliavoin maisematila, jossa pihapuusto peittää näkymiä	
Teollisuus- tai tuotantomaisema	
Oleva maisemavaurio tai katkos	

Vaikutukset ja vaikutusten lievennyskeinot

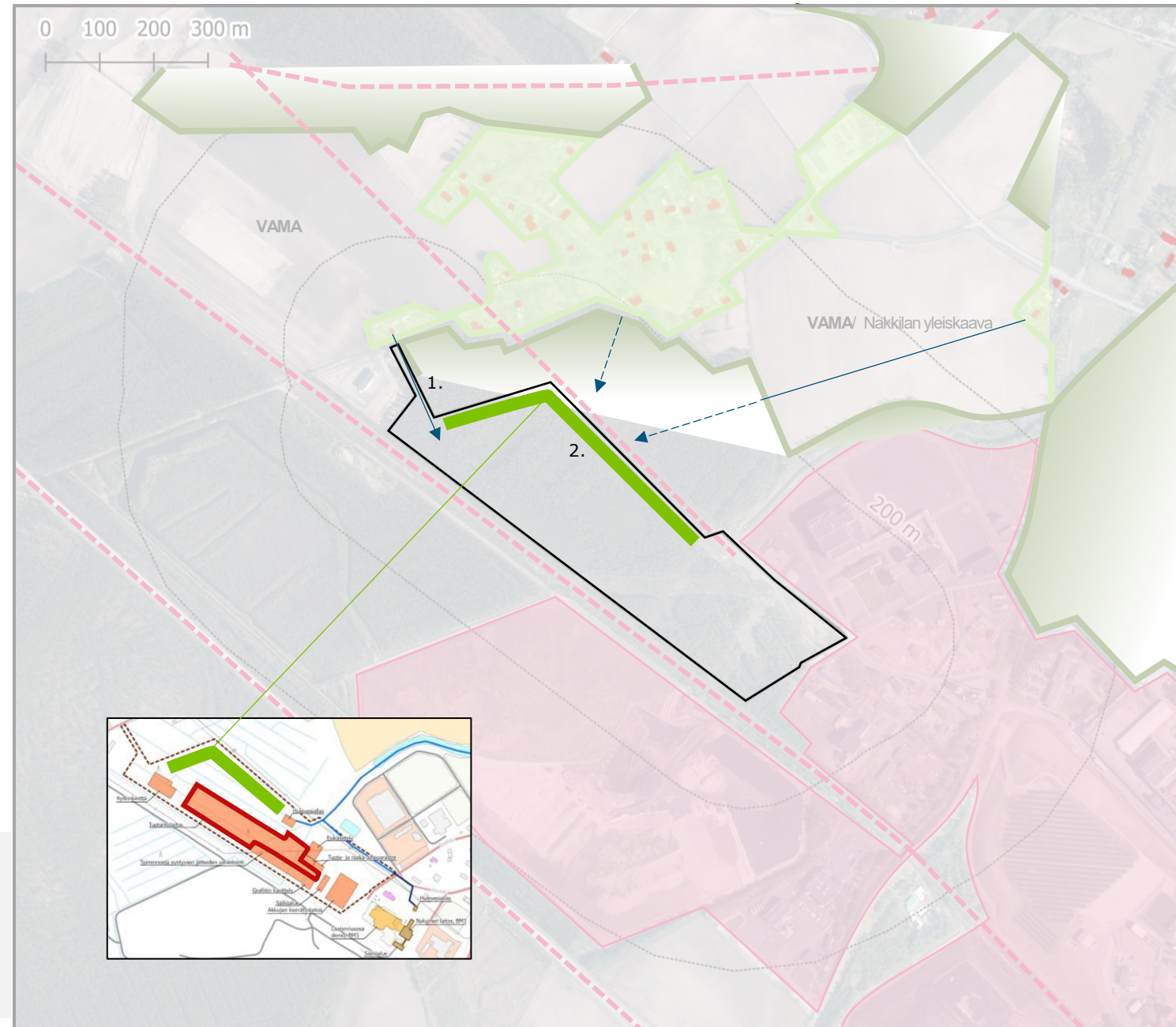
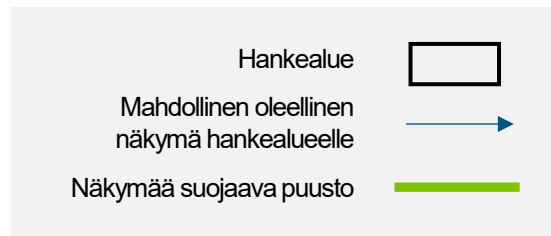
Näkymäalueanalyysi ja karttatarkastelu osoittaa, että hankealue jää melko kattavasti suojaan ympäristöstä avautuvilta näkymiltä. Kielteisiä vaikutuksia ei siis juurikaan synny. Rakennuksen yksittäisen kulma erottumista ei voida pitää kehittyvällä taajama-alueella merkittävänä maisemahaittana. Arviota perustelee myös olemassa oleva alueen teollisen ja tuotannollisen maiseman piirteet, jotka erottuvat rakennetun ympäristön ja sen vaatiman infrastruktuurin lisäksi myös mm. ojitetussa talousmetsässä.

Ihmisen toiminnasta haittoja kuitenkin aina syntyy. Haitat voivat ilmetä erityisesti myöhemmin, jos hankealuetta ympäröivää metsää kaadetaan. Haittaa ei voida todennäköisesti täysin välttää, mutta hankealueen sisäistä puustoa säilyttämällä sitä maisemallista muutosta voidaan pehmentää. Oleellisin säilytettävän puuston alue on esitetty kartassa vihreällä viivalla (numero 2).

Mahdollisuus tällaisen maisemallisen haitan syntymiselle on melko teoreettinen ja riippuvainen ympäröivän metsänomistajan toimista.

Toinen mahdollinen kielteinen vaikutus voi syntyä yksittäiselle pihapiirille tai sen niin kutsutulle sisäänkäynnille, jos hankealueelle toteutettava pelastustie (kartassa numero 1) muodostetaan hyvin suoraviivaisesti kyseiseen tonttiin nähden. Vaikutusta voidaan pitää melko teoreettisena ja pienenä. Haitta voidaan ehkäistä yhteyden tarkemmalla suunnittelulla.

Yleisesti maisemallisia kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää rakennuksen massoitteilla ja esimerkiksi värivalinnoilla seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Pori

Tiivis maiseman ja sen kehittymisen kuvaus

Hankealue sijoittuu erittäin alavaan ympäristöön, jossa merellisyys on vahvasti läsnä monin tavoin.

Erityisesti alueella tehtyjen täyttöjen myötä maisemakuva ja myös maisemarakenne on osin voimakkaastikin muuttunut. Maiseman elementeillä ja niiden sijoittumisella on yleispiirteisellä tasolla kuitenkin hyvin pitkät ja vahvat perinteet. Teollisuus ja tuotannolliset tavoitteet ovat näkyneet tarkastelualueen maisemassa jo vuosikymmenten ajan. Erityisesti Levonkurkkua on täytetty vahvasti tuotannollisen alan lisäämiseksi.

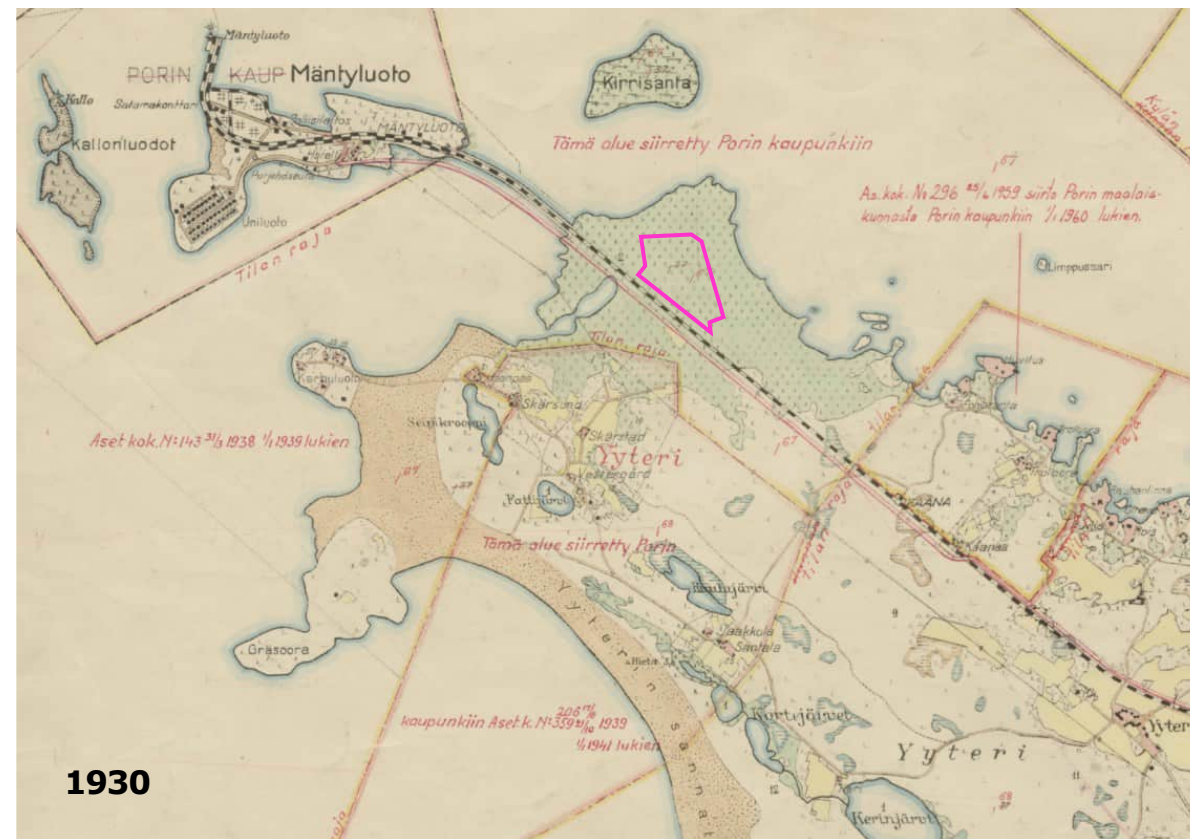
Vesialueiden täytöt ovat osaltaan mahdollistaneet myös maisema-alueiden säilyttämistä merkittävimmiltä osin. Alueella hyvin säilyneitä maisemallisia piirteitä ovat erityisesti Yyterin rannat ja niiden reunavyöhykkeiden muoto ja laajuus. Teollisuuden kasvamisen rinnalla maatalous alueella on kuitenkin myös vähentynyt vuosikymmenten aikana, mikä on pienentänyt peltoalaa Levon alueella.

Vanhat kartat osoittavat suunnitellun akkumateriaalien kierrätyslaitoksen sijoittuvan hyvin vanhan teollisuuden käytössä olleen junaradan kylkeen. Mäntyluodon seudulla on vahvat tuotannollisen maiseman perustat, vaikka tilaa luonnonmaisemille ja asutuksellekin on luonnollisesti ollut ennen huomattavasti enemmän. Huomionarvoista on nykyinen vahva täyttömaan määrä, joka on muuttanut laajasti maisemaa alueella.

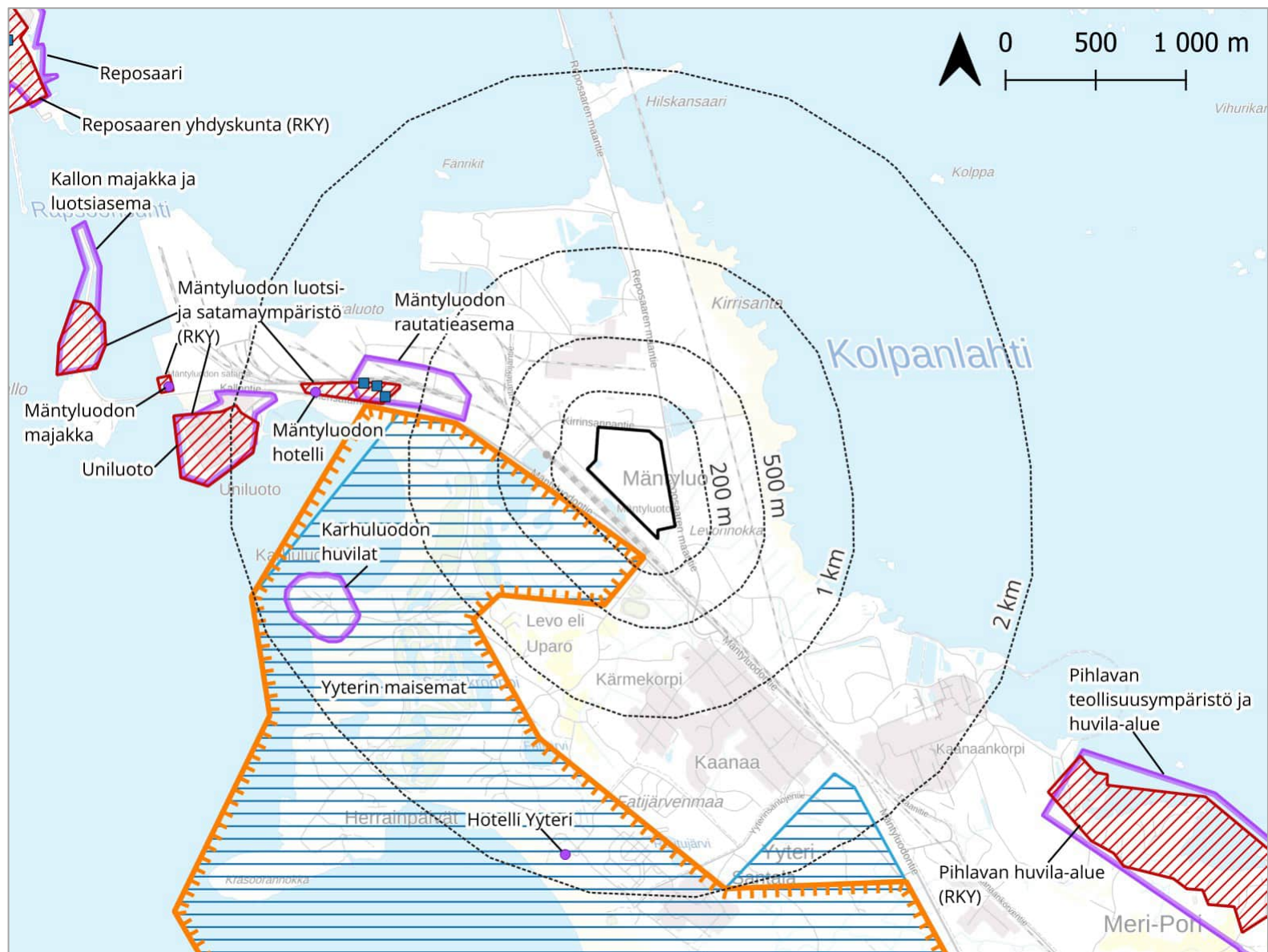
Yleisesti maiseman osalta voidaan sanoa, että laajemmat maisemalliset piirteet ja maisematyyppit ovat ikään kuin tiivistyneet ja vahvistuneet.

Historiallisia karttoja

Maisemalliset arvokohteet kartalla

- Hankealue
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, alue
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, viiva
- Historiallinen tie
- Suojeltu rakennus (Museovirasto)
- Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maisemallisesti arvokas peltolaue (Nakkilan yleiskaava)

Muinaisjäänöksiä ja muita arkeologisia kohteita ei ole alueella.

Arvokohteiden kuvaukset

Alueen nimi / lähin etäisyys hankealueesta	Kuvaus
Yyterin maisemat (Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, VAMA2021) n. 800 m	Yyteri on Etelä-Suomen laajimpia yhtenäisiä hiekkaranta- ja dyynialueita. Yyterinsannat on luonnonpiirteiltään monipuolinen ja ainutlaatuinen kohde. Alueen merenrantaniityt muodostavat laidunnushistoriasta kertovia arvokkaita perinnebiotooppikokonaisuuksia. Nykyinen Yyterinsantojen alue on alkanut muodostua vasta 1700-luvulla, mutta Yyterin asutuksen juuret yltävät 1400-luvulle. Alueen maankäyttö on muuttunut nopeasti toisen maailmansodan jälkeen.
Yyteri (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 800 m	Maakuntakaavamerkinnän mukainen Arvokas maisema-alue, valtakunnallinen -merkintä on hieman VAMA-aluetta laajempi, sillä merkintä on saanut lainvoiman 2019 ja VAMA 2021 on korvannut valtioneuvoston aiemman periaatepäätöksen (1995) mukaisen aiemman inventoinnin kaavan hyväksymisen jälkeen.
Mäntyluodon luotsi- ja satamaympäristö (Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, RKY) n. 1 100 m	Neliosaisesta RKY-alueesta kolme sijoittuu edes osin hankealueen tarkastelualueelle. Kokonaisuus on monipuolinen satamahistoriaan ja merenkulkuun liittyvä ympäristö yhdessä viereisen Reposaaressa.
Mäntyluodon rautatieasema (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 750 m	Maakuntakaavassa esitetyt rajaukset poikkeavat hieman RKY:n rajauksista. Erityisesti Mäntyluodon rautatieasemaa rajaava Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö -merkintä on merkittävästi RKY-rajasta suurempi ja itään kurottava. Alue on yhtenäinen 1900-luvun kaupunginosa merellisessä ympäristössä.
Uniluoto (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 1 800 m	
Karhuluodon huvilat (Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) n. 1 500 m	1900-luvun alun kaksi huvilaa.

Valokuvia alueelta

Alueella on suojaisia virkistysreittejä ja maisematiloja.

Kirransannan jättömaat muodostavat maisemaan väliaikaisuuden tunnetta. Maisemassa on paljon tuotantomaiseman elementtejä, kuten voimajohtoreittejä, teollisuusrakennuksia ja matalia tuulivoimaloita.

Kaanaan vesitornin läheisyyden asutukseen liittyvää infrastruktuuria ja läheisen tuotantoalueen elementtejä.

Uniluodon venesatamasta katsottuna hankealueen suunta hahmottuu tasaisena ja metsäisenä. Maisemassa on paikoin paljon tuotantomaiseman elementtejä, mutta yleispiirre on rauhallinen.

Näkymäalueanalyysi

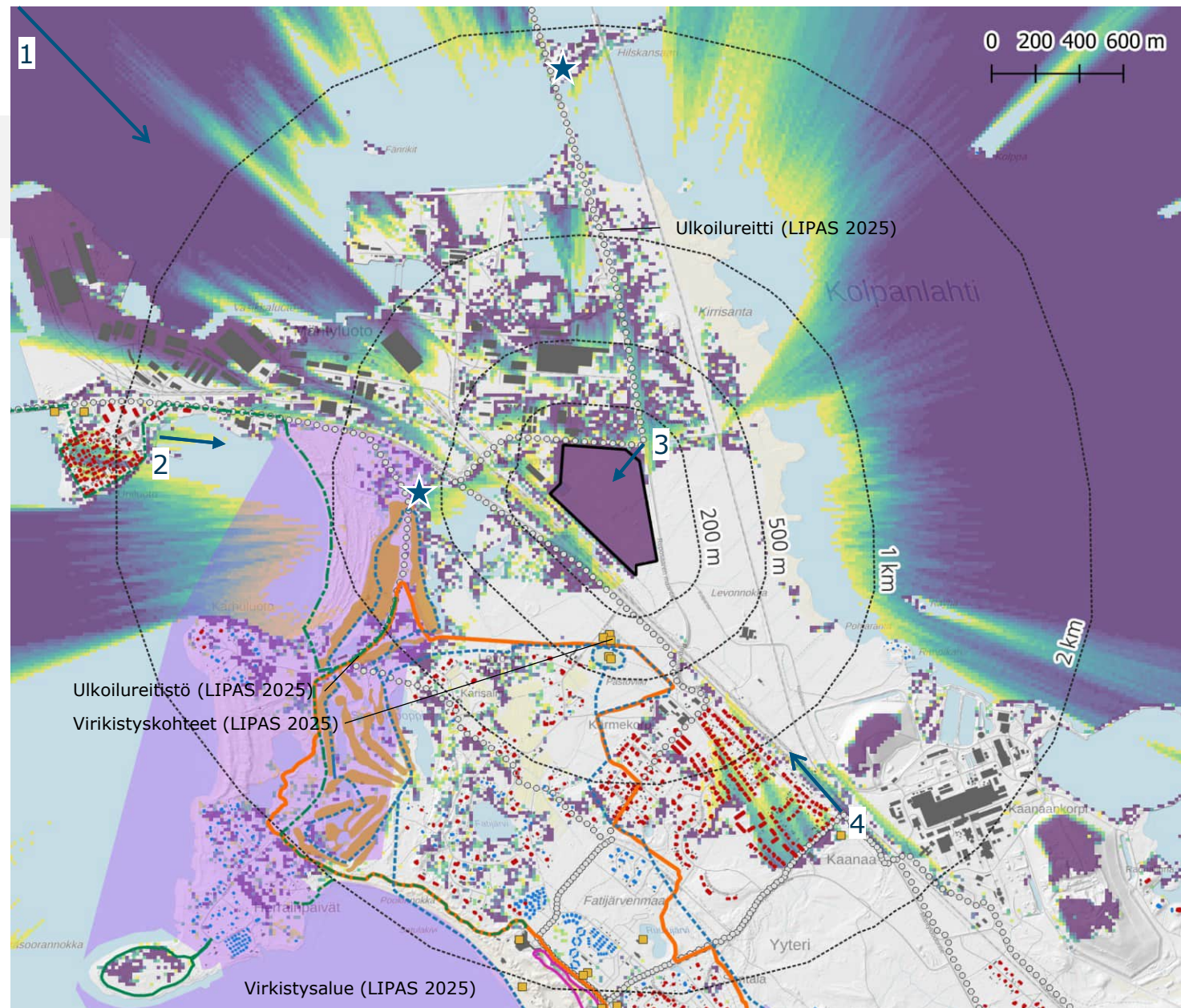
Näkymäalueanalyysia on kuvattu menetelmänä Harjavalan näkymäalueanalyysin kohdalla sivulla 7. Analyysi ei huomioi alueen rakennuksia näkymäesteinä.

Näkymäalueanalyysi osoittaa tarkastelualueelta melko laajojakin alueita, joille kierrätyslaitos voisi teoreettisesti näkyä. Suurelta osin näkymäalueet muodostuvat merelle, jossa erottuu vahvasti myös jo muita teollisuuden piirteitä. Näkymiä muodostuu myös teollisuusalueille, jossa niiden ei voi nähdä häiritsevän erityisesti.

Pääsääntöisesti näkymiä ei muodostu Yyterin hiekkarannoille tai sen virkistysreiteille. Poikkeuksena voi olla Levon lammen rannalla sijaitseva kahdeksan metriä korkea lintutorni (*kartalla esitetty tähti-merkinnällä*), josta myös muuta teollisuutta, sähkönsiirtoreittejä tai tuulivoimaa erottuu jo nykyisin. Torniin on tieltä matkaa noin sata metriä pitköspuita pitkin. Pohjoisemmalta Hilskansaaren luontotornilta voi myös näkyä hankealueelle, mutta hyvin etäisesti.

Myös kauemmas merialueelle näkymiä Yyterin edustalla muodostuneet, mutta etäisyyden ja puuston vuoksi näkymä on lähinnä teoreettinen karttaesityksen voimakkaasta väristä huolimatta. Laskennallinen malli ei huomioi etäisyyttä.

Yli 700 metrin etäisyydellä sijaitsee myös asuinalue, jolle teoreettinen malli laskee näkymiä. 3D-mallinnuksen perusteella näkymiä ei kuitenkaan juurikaan syntyisi, tai jos syntyy, rinnastuu osittain erottuvat rakennukset olemassa olevan tuotantomaiseman piirteisiin.

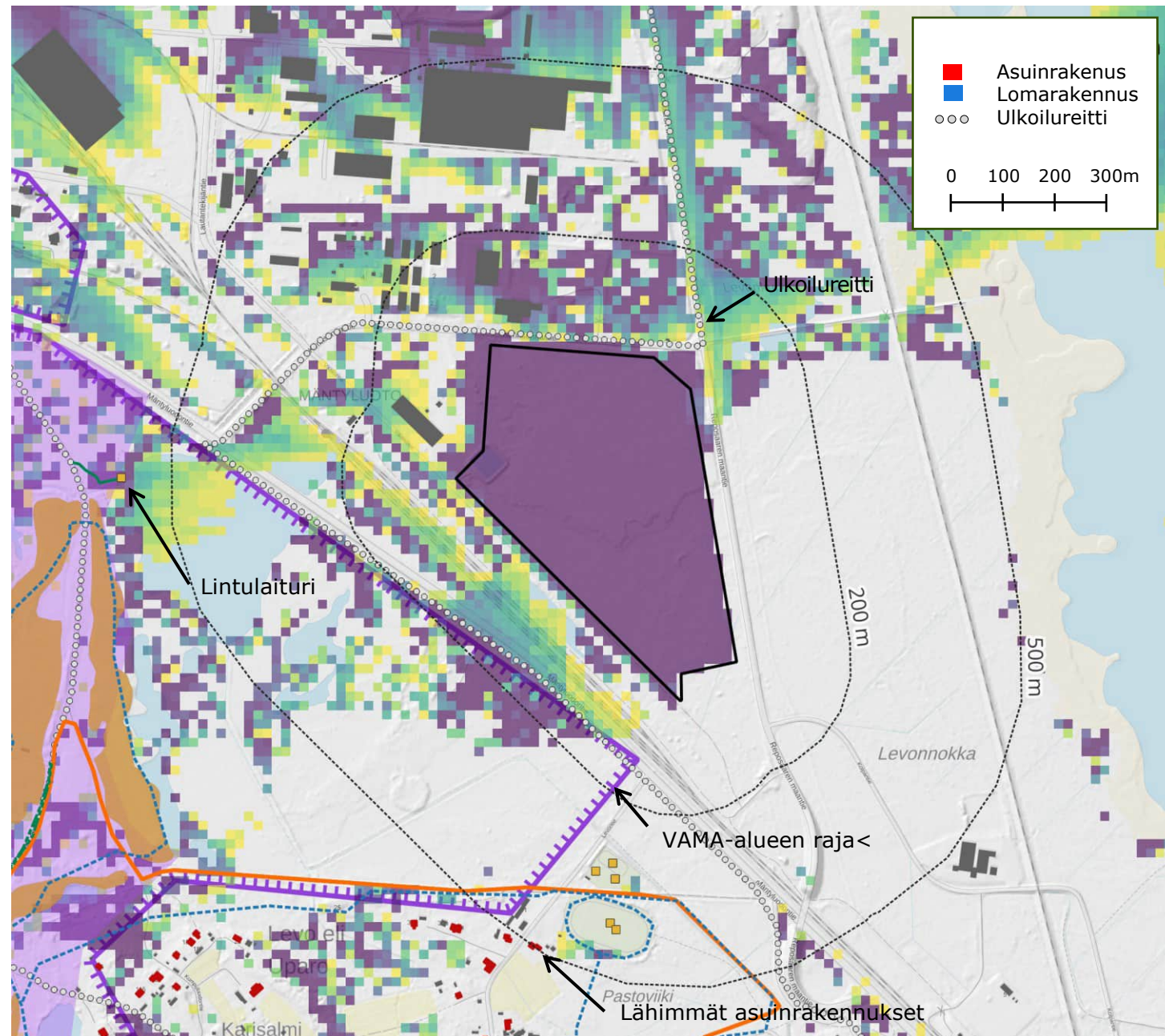
Näkymäalueet vaikutusalueella

Näkymäalueanalyysin perusteella hankealueen merkittävimmällä vaikutusalueella ei sijaitse juurikaan sellaisia herkkiä tai merkittäviä kohteita tai alueita, joille näkymät muuttuisivat huomattavasti. Valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA) näkymiä kuitenkin syntyy, mutta muutoksen ei pitäisi olla suuri kun otetaan huomioon nykyinen maankäyttö alueella.

Lähin asuinrakennus sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä suunnitellusta kierrätyslaitoksesta. Kyseiselle rakennukselle tai sen pihapiiriin kierrätyslaitos ei näkymäalueanalyysin mukaan näkyisi. Tätä lähemmäs ei ole esitetty rakentamista voimassa olevassa Meri-Porin osayleiskaavassa, vireillä olevassa Yyterinniemen osayleiskaavassa eikä voimassa olevissa asemakaavoissa.

Näkymäalueanalyysin mukaan kierrätyslaitoksen voisi nähdä Levon lammen lintutornista. Vaikka alueella on jo muuta teollisuutta, on muutos kohtalainen suoraan itään katsottaessa ja laajentaisi jo koillisessa hahmottuvan tuotantomaiseman piirteitä yhä etelämmäksi. Maisemaelämysten osalta katse hakeutunee tornista kuitenkin meren suuntaan länteen.

Jokaisenoikeuden turvin tapahtuva virkistytymisen ohjautunee Yyterin avoimilta rannoilta mahdollisesti vain suljettuihin metsiin, jonne näkymiä ei muodostu.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 1

Sivulla 26 esitetyn kartan katselupiste 1, **Reposaari, Kellarikari**:

Maisemaa ja metsää edustava Laserkeilausaineisto, 0,5 p (2020-) maanmittauslaitos.fi

Näkymäalueanalyysi osoittaa, että kierrätyslaitos voisi erottua Reposaareen saakka. Myös 3D-mallinnuksella tarkastettiin, että suunnitellun kierrätyslaitoksen katon voi hahmottaa teollisuusmaiseman siluettissa. Alueen nykyisen luonteen vuoksi maisemassa voi tapahtua vähäisiä muutoksia. Näkymämuutos on niin pieni, että oheisessa havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 2

Sivulla 26 esitetyn kartan katselupiste 2, **Uniluodon venesatama, Uparontie:**

Maisemaa ja metsää edustava Laserkeilausaineisto, 0,5 p (2020-) maanmittauslaitos.fi

Uniluodosta katsottaessa kierrätyslaitos ei ole erotettavissa 3D-mallinnuksen perusteella näkymäalueanalyysin tuloksesta poiketen. Kierrätyslaitos jäänee kauttaaltaan puustoisien siluettien taakse. Maisemassa ei siis todennäköisesti tapahdu muutoksia Uniluodosta katsottaessa. Havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 3

Sivulla 26 esitetyn kartan katselupiste 3, **Reposaaren maantie 129**:

Kierrätyslaitos on luonnollisesti erittäin hyvin havaittavissa hankealueen läheisyydessä.

Maisemaa ja metsää edustava Laserkeilausaineisto, 0,5 p (2020-) maanmittauslaitos.fi

Näkymien havainnollistaminen katselupisteistä 4

Sivulla 26 esitetyn kartan katselupiste 4, **Mäntyluodontie 1592**:

Mäntyluodontieltä katsottaessa kierrätyslaitos ei ole erotettavissa 3D-mallinnuksen perusteella näkymäalueanalyysin tuloksesta poiketen. Kierrätyslaitos jäänee kauttaaltaan puustoisien siluetin taakse, ja rinnastuisi joka tapauksessa vahvasti maisemassa jo hahmottuviin tuotannollisiin piirteisiin (tuulivoima, voimajohdot). Maisemassa ei siis todennäköisesti tapahdu muutoksia Mäntyluodontieltä katsottaessa. Havainnekuvassa kierrätyslaitos on korostettu ja tuotu kuvan etualalle.

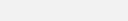
Nykytilanne

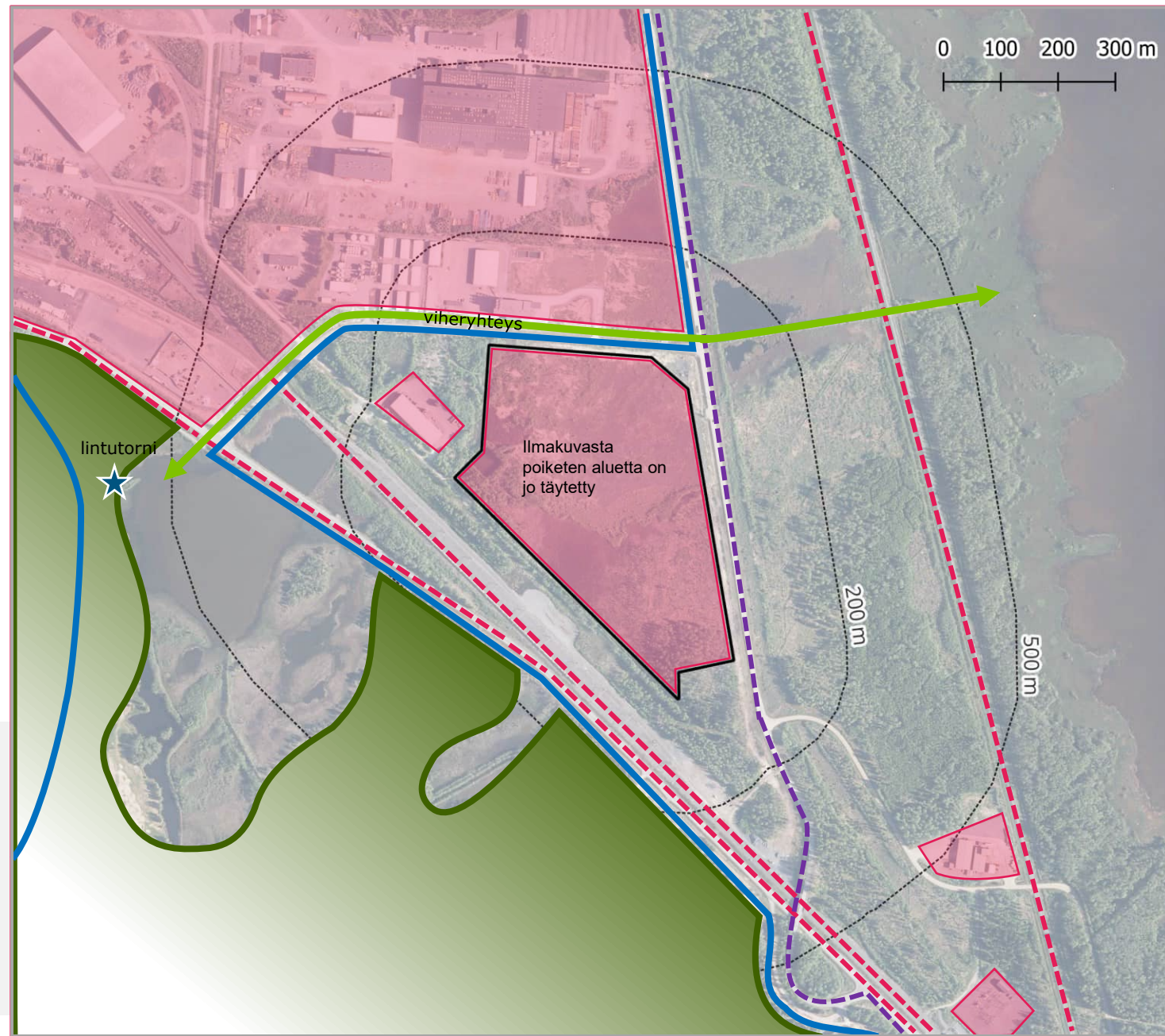
Karttaesitys osoittaa asutuksen jäävän sekä hankealuetta suojaavan puuston taakse että hyvin kauas hankealueesta. Sekä puustoinen alue että ruovikkoinen puoliavoin vesialue sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaaseen Yterin maisema-alueeseen. Lähtökohtaisesti alue on hyvin selkeästi erillään hankealueesta, painopisteen ja kääntyessä merelle ja merenrantaan.

Maisema-alueella sijaitsee Levon lintutorni, josta kierrätyslaitos voi näkyä jatkossa. Näkymistä on tarkasteltu periaatteellisesti sivun 34 periaatepoikkileikkauksessa. Kierrätyslaitos leventäisi näkymässä nykyisen tuotantomaiseman osuutta. Näkymät virkistysreiteiltä ovat epätodennäköisempiä katupuuston vuoksi.

Hankealue liittyy useisiin rakennettuihin ympäristöihin, jollaisia pidetään perinteisesti maisemavauriona tai -haittana. Tarkastelualueella näitä ovat voimajohtoreitit, teollisuus- ja tuotantoalueet, junarata ja valtatie. Laajemmalla alueella sijaitsee myös tuulivoimaloita, jotka eivät kuitenkaan näy tässä maisema-analyysikarttarajauksessa. Kyseiset elementit aiheuttavat maisemaan kiintopisteitä ja katkoksia, tai leimaavat maiseman piirteitä tai luovat kontrastia arvokkaaksi määritellylle maisemakokonaisuudelle.

Läheisten Yterin ja Reposaaaren vetovoimaisuuden vuoksi alueella liikkuu paljon vapaa-ajanviettäjiä. Maisemalla on kuitenkin hyvin vahvoja tuotannollisia piirteitä ja perinteitä, minkä vuoksi maisema ei ole erityisen herkkä.

Hankealue	
Asuinrakennus	
Näkymää suojaava puusto	
Virkistysreitti (Lipas, 2025)	
Matkailullista merkitystä	
Teollisuus- tai tuotantomaisema	
Oleva maisemavaurio tai katkos	

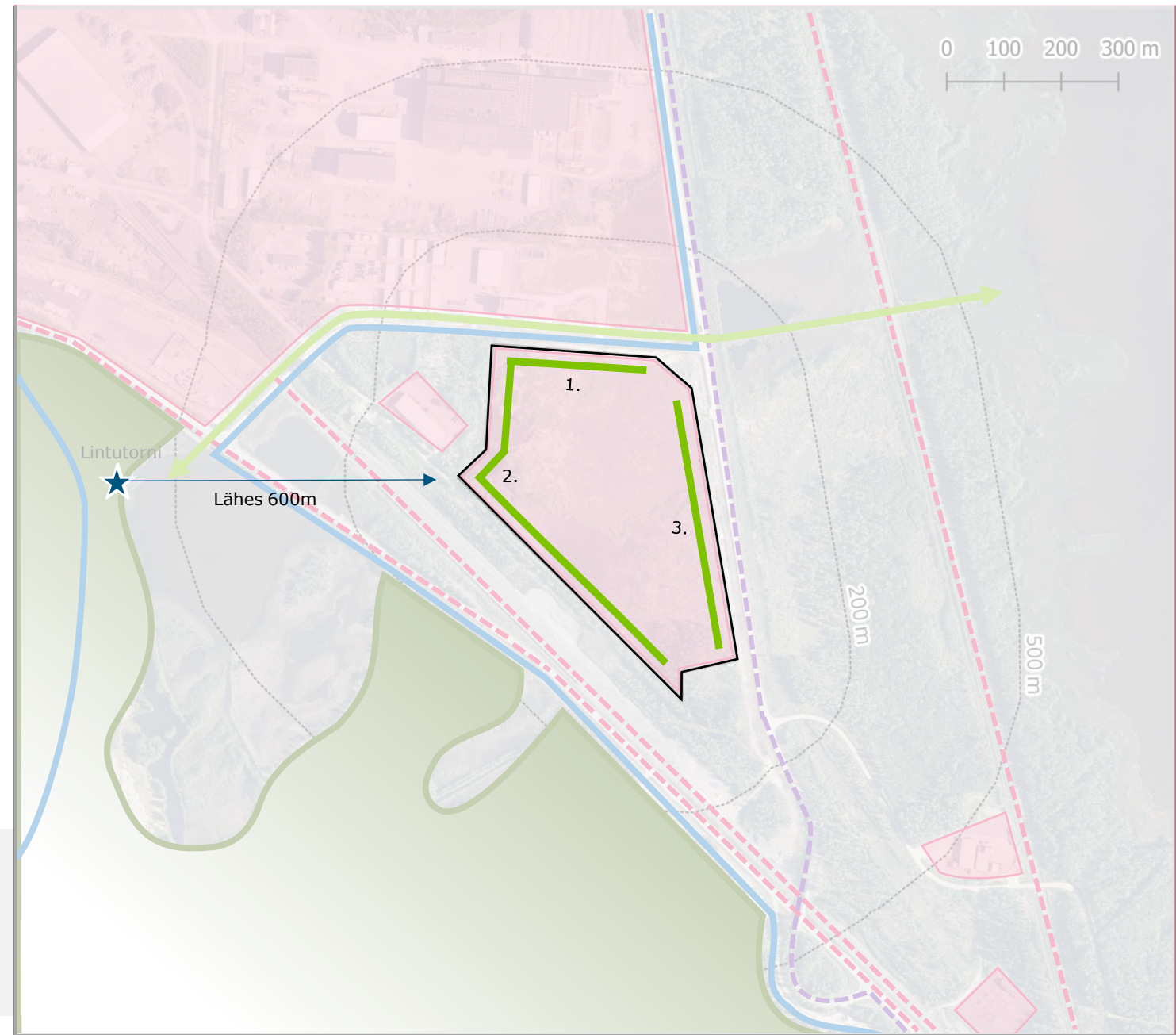
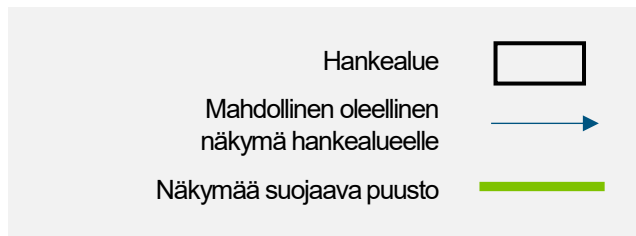
Vaikutukset ja vaikutusten lievennyskeinot

Maisemaselvityksessä on aiemmin osoitettu vahvasti sekä alueen hyvin pitkät teolliset piirteet että hankealueen suojaisuus. Näkymiä ympäristön herkemmille kohteille tai alueille syntyy siis hyvin vähäisesti. Kielteisiä maisemallisia vaikutuksia ei siis juurikaan synny.

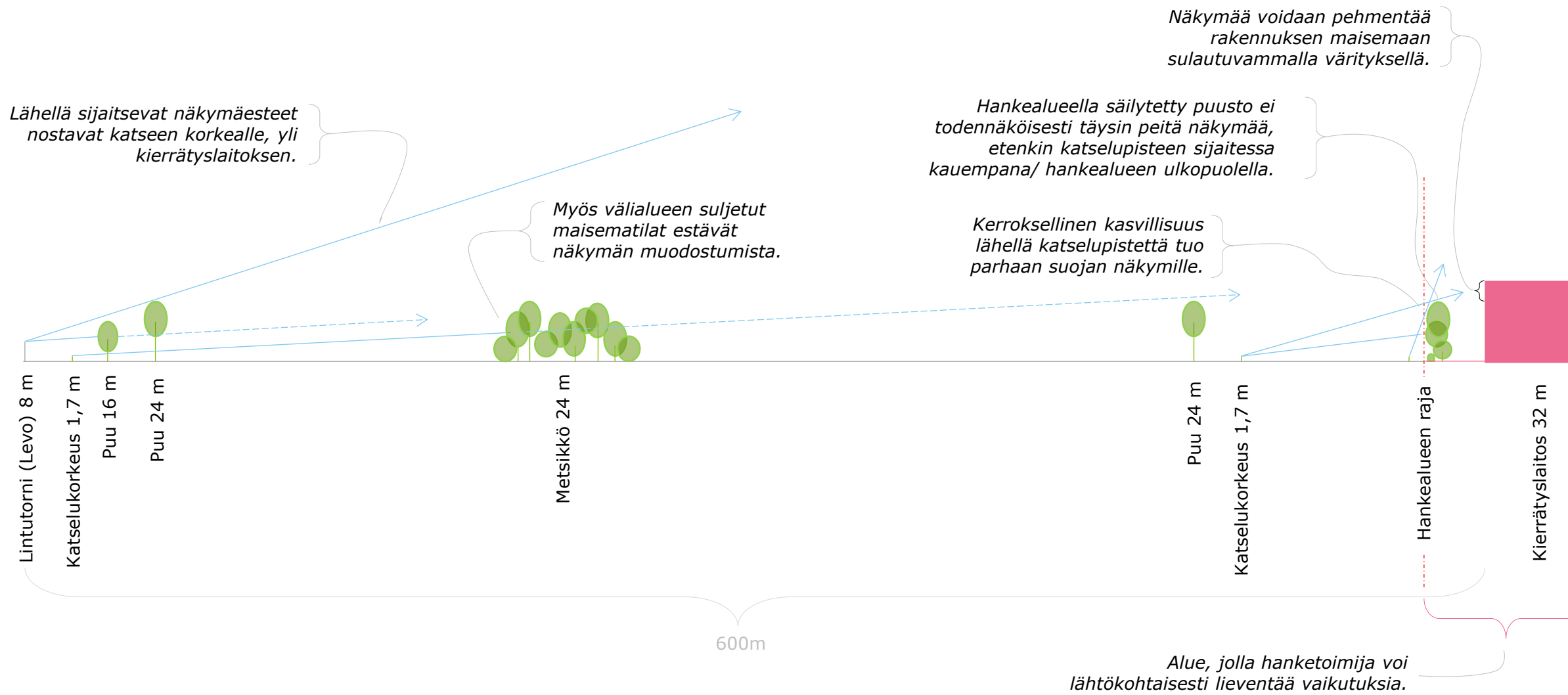
Vaikutuksia verrataan aina nykytilaan. Koska alueen esirakennusta on osin jo toteutettu, ei muutos maisema-arvojen osalta ole paikallisesti merkittävydessään enää suuri. Oleelliset muutokset tapahtuvat siis kaukomaisemissa tontin rakennusten mahdollisesti kohotessa maisemaan. Pääosin muutokset jäävät silti kehittyvällä ja vahvoja tuotannollisia maiseman piirteitä sisältävällä taajama-alueella vähäisiksi: Rakennukset tulevat näkymään kaukomaisemassa pääosin vain hyvin pieneltä osin.

Hankealueen ulkopuolella kasvaa puustoa, joka säilyessään pehmentää tai peittää näkymiä kadulle. Aivan hankealueen läheisyydessä oleva puusto ei kuitenkaan juurikaan estä näkymiä kaukomaisemaan, sillä alueen puusto on melko matalakasvuista. Maisemallisten haittojen voi pienessä määrin nähdä kuitenkin voimistuvan, jos hankealuetta ympäröivää puustoa kaadetaan. Säästämällä hankealueen reunapuustoa (kartassa kohta 1, 2 ja 3) voidaan pehmentää hankkeen aiheuttamia hyvin paikallisia vaikutuksia. Maisemallisesti oleellista voi olla myös säilyttää tai vahvistaa mielikuvaa alueen ekologisen verkoston yhtenäisyydestä.

Yleisesti maisemallisia kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää rakennuksen massoitellulla ja esimerkiksi värivalinnoilla seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Yleispiirteinen kuva maisemavaikutusten muodostumisesta sekä vaikutusten lievennyskeinoista.

SITOWISE

The Smart City Company